

VESTITORUL

Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, Oradea

Oradea, 27 octombrie

Seria I, Anul XXX, Nr. 4 (349), 2022

SFINTIREA BISERICII DIN MARCA

Din sumar:

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus* - pag. 3; Sfântul Rozariu îi convertește pe păcătoși - pag. 4; Rugăciunea preotească a lui Isus - pag. 5; Caleidoscopul vârstei a treia - pag. 6; Farul de Lumină - Pr. Gavril Bubo - pag. 8-9; Conferință internațională: Burnout: prevenție, dimensiuni și perspective - pag. 13; "Un milion de stele pentru Ucraina" - pag. 16-17; Revista *Vestitorul* recomandă - pag. 20.

Sesiunea comună a episcopilor din Consiliile permanente ale Conferințelor Episcopilor din România și Ungaria

Episcopii, membri ai Consiliilor Permanente ale Conferințelor Episcopilor din România și Ungaria, s-au reunit în sesiune comună la Oradea, în zilele de 26 și 27 septembrie 2022, gazdă fiind episcopul romano-catolic al locului.

Pe ordinea de zi s-au aflat subiecte precum: Parcursul Sinodal inițiat de Papa Francisc în Biserica Universală, cel de-al 52-lea Congres Euharistic Internațional de la Budapesta, îngrijirea refugiaților de război, tineretul și educația, formarea preoților, îngrijirea pastorală a romilor și patrimoniul cultural.

Episcopii prezenți au reafirmat importanța valorilor familiei și ale căsătoriei ca un legământ de iubire între un bărbat și o femeie, conform naturii, așa cum este mărturisit și de învățătura lui Isus Cristos. „Binele persoanei și al societății umane și creștine este strâns legat de bunul mers al comunității conjugale și familiale” (Conciliul Vatican II, *Gaudium et spes* 47). De aceea, suntem cu toții chemați să ne angajăm pentru binele căsătoriei și al familiei.

Întâlnirea a fost, de asemenea, bogată în

momente de rugăciune împreună cu credincioșii din comunitatea locală.

Episcopii au fost de acord să continue întâlnirile periodice și i-au invitat pe toți credincioșii să implore în permanență pe Dumnezeu pentru pace în Europa și în lume, prin mijlocirea Sfintei Fecioare Maria, Regina Păcii.

Consiliul Permanent al Conferinței Episcopilor din România și Consiliul Permanent al Conferinței Episcopilor din Ungaria

VESTITORUL

P.S.S. Virgil Bercea: Președinte

Redacția și administrația:

Pr. Olimpiu Todorean: redactor coordonator

Ioan F. Pop: secretar de redacție

Colaboratori:

Mihaela Caba-Madarasi, Ioan Dărăbăneanu, Alin Crețu, Eugen Ivuț, Ioan Moldovan, Silvia Pantiș.

Adresa:

410210 - Oradea, str. Ep. Mihai Pavel, 4;

Tel: 0259.436.492; Fax: 0259.430.509;

E-mail: olimpiu35@yahoo.it;

Tel: 0722.450.013

Abonamente și difuzare: Claudiu Boda

Magazin "Sfânta Tereza"

Str. Ep. Mihai Pavel nr. 4

410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

I.S.S.N. 1454 - 8526

ABONAMENTE

Îi informăm pe cititorii noștri că pentru a intra în posesia abonamentului la revista **Vestitorul** este necesar ca acesta să fie achitat pe tot anul sau pe cel puțin șase luni. Abonamentul trebuie să fie plătit până cel târziu la data de **30 ianuarie 2023**.

Costul unui exemplar va fi de **2,50 lei**, cost care, pentru abonați, va rămâne același pe tot timpul anului, indiferent de eventualele modificări de preț.

Costul unui abonament va fi de **30 lei**.

Vă reamintim că modalitatea cea mai sigură de a intra în posesia revistei noastre este abonamentul.

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus*

Să zicem mici rugăciuni

16.10.2022

Iubiți frați și surori, bună ziua!

Evangelhia de la liturgia de astăzi se încheie cu o întrebare îngrijorată a lui Isus: „Dar când va veni Fiul Omului, va găsi oare credință pe pământ?” (Lc 18,8). Ca și cum ar spune: „Când voi veni la sfârșitul istoriei [dar, putem să ne gândim, și acum, în acest moment al vieții] voi găsi un pic de credință în voi, în lumea voastră?” Este o întrebare serioasă. Să ne imaginăm că Domnul vine astăzi pe pământ: ar vedea, din păcate, atâtea războaie, atâtea sărăcie, atâtea inegalități, și în același timp mari cuceriri ale tehnicii, mijloace moderne și oameni care sunt mereu în grabă, fără să se oprească vreodată; dar ar găsi pe cei care îi dedică timp și afect, pe cei care îl pun pe primul loc? Și mai ales să ne întrebăm: ce ar găsi în mine, dacă Domnul ar veni astăzi, ce ar găsi în mine, în viața mea, în inima mea? Ce priorități ale vieții mele ar vedea?

Adesea, noi ne concentrăm asupra atâtor lucruri urgente dar necesare, ne ocupăm și ne preocupăm de multe realități secundare; și eventual, fără să ne dăm seama, neglijăm ceea ce contează mai mult și lăsăm ca iubirea noastră față de Dumnezeu să se răcească, să se răcească puțin câte puțin. Astăzi Isus ne oferă remediul pentru a încălzi o credință lăncetată. Și care este remediul? Rugăciunea. Rugăciunea este medicamentul credinței, întăritorul sufletului. Însă trebuie ca să fie o rugăciune constantă. Dacă trebuie să urmărim o cură pentru a ne simți mai bine, este important să o respectăm bine, să luăm medicamentele în modurile și la orele convenite, cu statornicie și regularitate. În toate în viață este nevoie de aceasta. Să ne gândim la o plantă pe care o ținem în casă: trebuie să o hrănim cu statornicie în fiecare zi, nu putem să o udăm și după aceea să o lăsăm fără apă timp de săptămâni! Cu atât mai mult pentru rugăciune: nu se poate trăi numai din momente forte sau din întâlniri intense din când în când pentru ca după aceea „să intrăm în letargie”. Credința noastră se va usca. Este nevoie de apa zilnică a rugăciunii, este nevoie de un timp dedicat lui Dumnezeu, în așa fel încât El să poată intra în timpul nostru, în istoria noastră; de momente constante în care să-i deschidem inima, așa încât El să poată revărsa în noi în fiecare zi iubire, pace, bucurie, forță, speranță; adică să hrănească credința noastră.

Pentru aceasta Isus le vorbește astăzi discipolilor Săi – tuturor, nu numai câtorva! – despre datoria „de a se ruga întotdeauna și de a nu se descuraja” (v. 1). Dar cineva ar putea obiecta: „Dar eu cum să fac? Nu trăiesc într-o mănăstire, nu am mult timp pentru a mă ruga!” Probabil, poate veni în ajutorul acestei dificultăți, care este adevărată, o practică spirituală înțeleaptă, care s-a

uitat un pic astăzi, pe care bătrânii noștri, mai ales bunicele, o cunosc bine: aceea a așa-numitelor iaculatorii. Numele este un pic demodat, dar substanța este bună. Despre ce este vorba? Este vorba de rugăciuni foarte scurte, ușor de memorat, pe care le putem repeta adesea în timpul zilei, în cursul diferitelor activități, pentru a rămâne „sintonizați” cu Domnul. Să dăm câteva exemple. Imediat ce ne-am trezit putem spune: „Doamne, îți mulțumesc și îți ofer ziua aceasta”: aceasta este o mică rugăciune; apoi, înainte de o activitate, putem repeta: „Vino, Spirite Sfânt”; și între un lucru și altul să ne rugăm așa: „Isuse, mă încred în Tine, Isuse, te iubesc”. Mici rugăciuni dar care ne mențin în contact cu Domnul. De câte ori trimitem „mesaje” persoanelor pe care le iubim! Să facem aceasta și cu Domnul, pentru ca inima să rămână conectată cu el. Și să nu uităm să citim răspunsurile Sale. Domnul răspunde, mereu. Unde le găsim? În Evanghelie, care trebuie ținută mereu la îndemână și deschisă în fiecare zi de câteva ori, pentru a primi un cuvânt de viață adresat nouă. Și să ne întoarcem la acel sfat pe care l-am dat de atâtea ori: purtați o mică Evanghelie de buzunar, în buzunar, în geantă, și astfel când aveți un minut deschideți și citiți ceva, și Domnul va răspunde.

Fecioara Maria, fidelă în ascultare, să ne învețe arta de a ne ruga întotdeauna și de a nu ne descuraja.

După *Angelus*, Sfântul Părinte a spus următoarele:

(...) Iubiți frați și surori!

Astăzi, la Boves (Cuneo), vor fi proclamați Fericii don Giuseppe Bernardi și don Mario Ghibaud, paroh și vice-paroh, uciși din ură față de credință în 1943. În pericolul extrem nu au abandonat poporul încredințat lor, ci l-au asistat până la vărsarea sângelui, împărtășind destinul tragic al altor cetățeni, exterminați de naziști. Exemplul lor să trezească în preoți dorința de a fi păstori după Inima lui Cristos, mereu alături de proprii credincioși. Aplauze pentru noii fericiti! Marțea viitoare, 18 octombrie, Fundația „Kirche in Not” promovează inițiativa „Un milion de copii recită Rozariul pentru pacea în lume”. Mulțumesc tuturor băieților și fetelor care participă! Ne unim cu ei și încredințăm mijlocii Sfintei Fecioare Maria poporul ucrainean martirizat și celelalte populații care suferă datorită războiului și a oricărei forme de violență și de mizerie.

În această privință a mizeriei, mâine este Ziua Mondială pentru Eradicarea Sărăciei: fiecare poate da o mână de ajutor pentru o societate în care nimeni să nu se simtă exclus pentru că este lipsit. Vă urez tuturor o duminică frumoasă. Și, vă rog, nu uitați să vă rugați pentru mine. Poftă bună și la revedere!

Pr. Traian DOBRATĂ

Sfântul Rozariu îi convertește pe păcătoși

Cea mai importantă cerere pe care a făcut-o Maica Domnului în aparițiile ei de la Lourdes și Fatima este aceea a convertirii păcătoșilor. Cel mai important mijloc pe care Maica Domnului l-a indicat în Lourdes și Fatima pentru convertirea păcătoșilor sunt rugăciunea și pocăința. Cea mai importantă și eficientă rugăciune pe care Maica Domnului a recomandat-o la Lourdes și Fatima pentru a obține convertirea păcătoșilor este rugăciunea Sfântului Rozariu.

La Lourdes, însăși Neprihănită Zămislire avea rozariul în mâini și îl parcurgea în timp ce Sfânta Bernadette, mica vegetă, recita Rozariul. La Fatima, în cele șase apariții de la Cova din Iria, de fiecare dată Maria le-a recomandat în mod expres celor trei păstori, Jacinta, Francesco și Lucia, recitarea zilnică a Sfântului Rozariu.

Prin urmare, din învățăturile Maicii Domnului din Lourdes și Fatima, este evident că există o legătură cu totul specială între Rozariul și convertirea păcătoșilor. Adică, rugăciunea Rozariului realizează convertirea păcătoșilor. Experiența vie a unui apostol precum Sfântul Maximilian Maria Kolbe se rezumă în acea afirmație care este atât verificată, cât și confirmată: „Am experimentat de multe ori că convertirea păcătoșilor se obține prin rugăciune”.

Nu doar rugăciunea, însă, ci rugăciunea combinată cu pocăința. Împreună, rugăciunea și pocăința sunt generatoare de convertire a păcătoșului, a vieții spirituale a păcătoșului. O rugăciune confortabilă a Rozariului, o rugăciune blândă, o rugăciune fără efort, o rugăciune caldă și semi-distrasă, o rugăciune în toată graba și dezordine, ce rod al convertirii poate produce vreodată?

Sfânta Bernadeta și micii păstori din Fatima au recitat Sfântul Rozariu în genunchi: aceasta este o mică penitență, dar cât de eficientă! Și știm că odată Lucia din Fatima, înainte de a intra în mănăstire, a vrut să meargă în genunchi toată călătoria lungă și aspră care duce din satul ei la Cova din Iria, recitând Sfântul Rozariu. A fost o penitență foarte grea, dar din acest motiv cu atât mai rodnică în haruri, amintindu-și bine Lucia de viziunea înspăimântătoare a Iadului, și de cuvintele pe care Maica Domnului le-a spus după aceea: „Multe suflete se duc în iad pentru că nu este nimeni care să se roage și să se sacrifice pentru ele”.

Rozariile sângelui viu

Cine poate spune, apoi, ce semnificat a avut rugăciunea Rozariului pentru Sfântul Padre Pio din Pietrelcina? Recitarea multor coroane de Rozariu ziua și noaptea este deja o mare penitență care ne impresionează și ne înspăimântă: iar Sfântul Pio din Pietrelcina recita în fiecare zi în jur de o sută de coroane ale Rozariului! Nu numai atât, dar tot timpul ziua și noaptea parcurgea bobitele Rozariului cu mâinile acelea rănite

și sângerânde. A lui a fost cu adevărat o rugăciune-pocăință, rozariile lui au fost întotdeauna rozarii de sânge viu! Dar tocmai cu Rozariile de sânge viu Sfântul Pio din Pietrelcina a atras suflete și a convertit păcătoși, care „au venit la el de peste tot”, așa cum spune despre mulțimile care mergeau la Isus evanghelistul Sfântul Marcu (Mc 1,45). Câți păcătoși convertiți își datorează mântuirea mătăniilor de sânge viu ale Sfântului Pio! Va fi cunoscut doar în Rai.

Ce putem spune despre noi cărora ne este greu să recităm bine un singur Rozariu pe zi? Și în felul acesta nu ne convertim nici noi, nici pe alți păcătoși. Și totuși, știm, un Rozariu bine recitat este o garanție a harului foarte prețios! Sfântul Maximilian Maria Kolbe a ajuns să scrie, odată, în cel mai intim jurnal al său: „Câte cununi, atâtea suflete mântuite!”. Această propoziție este cu adevărat reconfortantă; și totuși este descurajant să ne întrebăm cum este posibil ca creștinii să rămână indiferenți având la dispoziție acest mijloc simplu și sigur de a salva suflete și știind bine, în plus, că, din păcate, sunt atât de mulți păcătoși și oameni departe de Dumnezeu!

Ne amintim și de un alt mare apostol care a fost Sfântul Gaspar de Bufalo, care, în înflăcărata sa activitate misionară, s-a angajat „să păstreze recitarea Rozariului practică în rândul popoarelor, fiind un mijloc foarte eficient de schimbare a obiceiurilor”. Și micuța Tereza a Pruncului Isus ne asigură că rugăciunea Sfântului Rozariu „este ca drojdia care poate reforma pământul”.

Preoții și seminariștii ar trebui să-și amintească experiența Sfântului Ludovic Maria Grignon de la Montfort, care a folosit Rozariul pentru a obține convertirea multor păcătoși în timpul misiunilor sale și, în final, a putut spune cu toată sinceritatea: „Un preot care spune și predică Rozariul primește mai multe haruri într-o lună decât alții într-un an!”.

Așadar, să recităm în fiecare zi Sfântul Rozariu, pentru a converti și a ne converti.

Andrei ALEXA

Rugăciunea preoțească a lui Isus

În acel moment deosebit de dramatic al vieții Sale, cu puțin timp înainte de arestarea Sa, în timp ce le vorbea ucenicilor, la un moment dat, Isus își ridică ochii spre cer și îi adresează Tatălui o rugăciune frumoasă, plină de emoție. Această rugăciune este întâlnită doar în Evanghelia Sfântului Ioan și cuprinde 26 de versete, însă o să vorbim doar despre primele 13 versete, așa cum ne invită duminica Sfinților Părinți de la sinodul al VII-lea ecumenic de la Niceea.

Această rugăciune este cunoscută sub denumirea de „rugăciunea preoțească a lui Isus”. De altfel, doar Mântuitorul poate să facă o rugăciune atât de minunată care oferă numeroase puncte de reflecție și constituie un ghid important pentru rugăciunea noastră zilnică. În acest scop, este important să identificăm motivele pentru care Isus s-a rugat.

Într-o primă parte, Mântuitorul s-a rugat pentru mântuirea necredincioșilor. „Să te cunoască pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat și pe Isus Cristos, pe care L-a trimis”. S-a rugat pentru mântuirea necredincioșilor, pentru ca aceștia să aibă viața veșnică și să cunoască pe singurul Dumnezeu adevărat. Viața veșnică constă în cunoașterea lui Dumnezeu și a planului Său de mântuire prin jertfa lui Isus. În vremea noastră, caracterizată printr-o mare confuzie spirituală și printr-un amestec rampant de practici și doctrine, foarte mulți oameni își pierd orientarea. În Europa, printre altele, asistăm la un fenomen de decreștinizare. O statistică arată că populația musulmană din Europa depășește încet-încet populația creștină, asta în timp ce foarte multe biserici se închid și mai multe moschee se deschid. Bineînțeles, în țările islamiste, populația creștină este persecutată și se neagă libertatea de cult. Cu toate acestea, Scriptura ne învață că mântuirea și viața veșnică nu se obțin printr-o religie anume, ci prin primirea lui Isus în inimă și stabilirea unei relații personale cu Dumnezeu.

Astfel că, această primă intenție a lui Isus este adresată celor pierduți, și găsim acest gând și în alte pasaje evanghelice. În Evanghelia după Luca putem să citim: „Pentru că Fiul omului a venit să caute și să mântuiască ceea ce era pierdut”.

Mântuitorul era interesat în mod special de păcătoși și de oamenii marginalizați, față de care și-a manifestat dragostea, apropierea, față de care a predicat Cuvântul lui Dumnezeu și pe care a încercat să-i conducă la pocăință. Chiar era nerăbdător să salveze omenirea pierdută. „Domnul nu întârzie împlinirea făgăduinței Sale, așa cum unii cred că o face, ci are răbdare cu noi, dorind ca nimeni să piară, ci toți să vină la pocăință” (2 Petru 3, 9). Și noi trebuie să simțim nevoia celorlalți pentru cunoașterea lui Dum-

nezeu, pentru sfințenie, indiferent dacă vorbim despre rude, prieteni, vecini sau simpli cunoscuți.

Apoi, Mântuitorul Isus Cristos s-a rugat pentru credincioși, ca să fie feriți de alunecare. „Părinte Sfinte, păstrează-i în Numele Tău pe aceia pe care Mi-ai dat, ca să fie una ca noi”.

Stând de-a dreapta Tatălui, Isus, Marele Preot, continuă astăzi să mijlocească pentru noi. „Pentru aceasta, și poate să mântuiască desăvârșit pe cei ce se apropie prin El de Dumnezeu, căci pururea e viu ca să mijlocească pentru ei” (Evrei 7, 25).

Să ne rugăm pentru fiecare persoană, așa cum a făcut-o Isus pentru Petru când acesta se mândrea, se credea superior în fața celorlalți ucenici: „Și a zis Domnul: Simone, Simone, iată satana v-a cerut să vă cearnă ca pe grâu; Iar Eu M-am rugat pentru tine să nu piară credința ta. Și tu, oarecând, întorcându-te, întărește pe frații tăi”.

Observați că Isus nu s-a rugat pentru ca Petru să nu cadă, pentru că mândria precede întotdeauna căderea, ci pentru ca în cădere să nu-și piardă credința. Amărăciunea și descurajarea pe care o simte cineva când cade, poate să-i facă credința să se clatine. De asemenea, Învățătorul s-a rugat ca după ce își revine din cădere, Petru să poată să-și încurajeze frații. Rugăciunea lui Isus l-a ajutat pe Petru să-și revină după o cădere care i-ar fi putut fi fatală.

Cine știe de câte ori s-a rugat Isus și pentru noi, când atacurile și ispitele celui rău ne-ar fi putut zgudui credința. Dacă am rămas stabili, îi datorăm totul Lui, prezenței Sale, puterii Sale, rugăciunii Sale.

Isus nu s-a rugat doar pentru cei care au crezut în El „în vremea aceea”, ci și pentru cei care prin ei vor crede, iar noi suntem categoric printre aceștia. Isus s-a rugat și pentru noi, și-a amintim de noi și s-a rugat și pentru cei care o să ne urmeze nouă. Însă, Isus nu a încetat să mijlocească, ci continuă să o facă neobosit pentru a ne proteja de pericolele care ne înconjoară. Rugăciunea preoțească a lui Isus, care e mai presus de toate rugăciunile de mijlocire, este un ghid prețios pentru noi.

Această rugăciune a lui Isus trebuie să rezoneze și în rugăciunea noastră personală.

Totodată, această rugăciune ne învață să deschidem dimensiunile lumii, să nu se închidem într-o rugăciune de ajutor pentru problemele noastre, ci amintindu-ne de aproapele înaintea Domnului, învățând frumusețea mijlocirii pentru alții, îi cerem darul unității vizibile între toți credincioșii în Cristos.

Și nu în ultimul rând, să ne rugăm să fim mereu gata să răspundem oricui ne întreabă despre speranța care este în noi.

Alin CREȚU

Caleidoscopul vârstei a treia

Păr cărunt sau grizonat, față osoasă, corp slăbit și înclinat, mâini tremurânde, sprijinite în baston și picioare nesigure. Aceasta este percepția generală despre persoanele vârstnice. Referitor la relaționarea cu cei din jur, senzația este că sunt relativ ușor de manipulat, deoarece parcă trăiesc în afara societății și sunt neconectați cu tehnologia.

Se uită însă că vârsta este doar o simplă cifră, pe care oamenii aleg să și-o asume și să se comporte ca atare sau să o ignore. Oamenii sunt la fel de grozavi, indiferent de anii pe care îi au. Cei de la începutul drumului prin viață rămân uimiți de ceea ce le apare în cale, de toate frumusețile lumii. Adulții se bucură de experiențele pe care viața le-o oferă. Seniorii înțelepți sunt la dispoziția celor care au nevoie de expertiza lor.

Dacă oamenii ar avea memorie genetică, tot ceea ce au deprins în timpul vieții, li s-ar transfera direct urmașilor. În realitate, nefiind așa, prin învățare treptată, pe parcursul timpului, li se transmit generațiilor viitoare, prin educație. De aceea, sistemele de educație sunt fundamentale pentru orice societate, care conștientizează că dorește să evolueze.

Este cunoscut faptul că, de exemplu, elefanții în vârstă sunt depozitarii cunoștințelor speciei. Ei au trecut prin foarte multe și variate evenimente de-a lungul vieții, fapt ce le permite să se orienteze mult mai ușor în mediul înconjurător. Fiecare dispariție a unui exemplar în vârstă este perceput de grup, ca o imensă pierdere.

De fiecare dată, educația face diferența între tipurile de societăți, pe de o parte și între oameni, pe de alta. Cadrul social și cultura organizațională în care fiecare își desfășoară viața, sunt definitorii pentru fiecare om, contribuind la structurarea personalității sale și definindu-i amploarea rețelei relaționale. Sunt și situații în care, oamenii nu pot alege cine le este în apropiere, ca de exemplu: vecinii, colegii de muncă, persoanele alături de care așteaptă în stații, apoi călătoresc în mijloacele de transport, cei dintr-un rând sau coadă etc. În străinătate, oamenii în vârstă consideră că este necesar să participe la cât mai multe excursii, odată ce au scăpat de îndatoririle profesionale și au mai mult timp liber. De aceea, foarte curajoși, ignoră vârsta pe care o au, se echipează uneori extravagant și pornesc la drum, spre noi descoperiri, lucru absolut firesc. În societatea românească, din păcate, în marea majoritate a cazurilor, nu se pune problema în acești termeni. Oamenii vârstnici, imediat după ce primesc pensia, preferă să își achite taxele la timp, pentru a nu fi penalizați sau a nu rămâne fără bani, după care își cumpără medicamente.

Intrând în casa cuiva, este foarte simplu de observat, în ce perioadă temporală trăiesc acei oameni, implicit ce mentalitate au și care sunt resorturile interioare care îi mențin între acele limite, autoimpuse.

În general, pentru că sunt plini de energie, tinerii și adulții, nu se gândesc la faptul că va veni un moment în care viața se va sfârși. Nici la amănuntul că, absolut oricine, în oricare moment al vieții, poate deveni o persoană cu deficiențe. De aici, și lipsa de atenție, respectiv ignorarea riscurilor. Persoanele cu vârste înaintate au reușit să treacă peste aceste piedici existențiale, transformându-le în secrete de familie. Acestea, în timp se transferă transgenerațional, la fel ca viața. Cercetând constelațiile familiale, se pot observa și ramuri ale căror membri au decis că nu doresc sau efectiv nu au putut avea urmași. Acele zile nu se vor materializa niciodată, într-o formă nouă de viață.

Ieșirea din activitate, nu mai impune folosirea unei „măști” adaptative, pentru care cineva este apreciat, respectat. Doar că, pentru unii, ea s-a „lipit” atât de tare de propria față, încât au uitat cine sunt cu adevărat, fiindu-le necesar timp pentru regăsire. Volumul relațiilor li s-a restrâns treptat, acest lucru implicând și scăderea surselor de satisfacție, dar și de stres.

Ne putem aminti de Sfatul Bătrânilor, care constituia o sursă de referință importantă a oricărei comunități umane. Așadar, este necesară schimbarea perspectivelor asupra acestei categorii de vârstă, depășirea viziunii de neputință și înțelegerea adevăratei lor valori pentru societate.

Deschiderea anului universitar la Facultatea de Teologie

Duminică, 2 octombrie 2022, Preasfințitul Virgil Bercea, Episcopul Greco-Catolic de Oradea, împreună cu un sobor de preoți a celebrat Sfânta Liturghie de deschidere a anului universitar la Facultatea de Teologie Greco-Catolică din Oradea, în Biserica Seminarului, „Sfântul Gheorghe”, din Oradea.

Plecând de la pagina Evangheliei din Duminica 19 după Rusalii (a Predicii de pe câmpie), în cuvântul de învățătură adresat studenților, părinților și profesorilor, Preasfințitul Virgil a subliniat importanța „regulii de aur” în viața de zi cu zi, pe care această Evanghelie ne-o prezintă: „Precum voiți să vă faceți vouă oamenii, faceți-le și voi asemenea”, adresând îndemnul Mântuitorului: „Faceți bine vrășmașilor voștri”. Acesta este un mod de a privi lumea „cu ochii lui Dumnezeu”. Astfel că, „pe cei ce ne fac rău, noi trebuie să-i privim cu ochii Domnului și atunci atitudinea noastră față de ei se schimbă”, reușind să facem întotdeauna binele. Tot astfel, „preoții noștri și formatorii voștri, sunt constant și întotdeauna milostivi cu voi. Dacă reușiți să înțelegeți acest lucru și în acel moment când credeți că sunteți nedreptățiți, ei tot cu milostenie s-au comportat în raport cu voi. Pentru binele vostru, pentru ca voi să creșteți și să deveniți în Domnul. Să devenim! Fiecare dintre noi mergem pe acest drum al vieții și încercăm să devenim, să ne transformăm în Domnul și această transformare nu se încheie la un moment dat, ci este pentru toată viața”.

La finalul Sfintei Liturghii, înainte de binecuvântarea finală, domnul Ionuț Popescu, director al Departamentului Oradea din cadrul Facultății de Teologie Greco-Catolică, a ținut să mulțumească, în numele întregului corp didactic și studentesc, Preasfințitului Vir-

gil Bercea, care ne-a onorat cu prezența sa și în acest an. Totodată, domnul director a transmis un mesaj scurt și profund studenților și profesorilor pentru noul an universitar, printr-un citat din Lucian Blaga: „Cu penele altuia te poți împodobi, dar nu poți zbura. Ce înseamnă acest zbor și ce înseamnă aceste pene vom descoperi în acest an universitar”.

În încheierea discursului domnului director, Preasfințitul Virgil Bercea și-a exprimat bucuria „pentru faptul că suntem împreună” și dorința ca, prin formatori și profesori „să vă crească aripile, pentru a putea să zburați către cer. Acolo este ținta noastră”.

Comunitatea Seminarului Teologic Greco-Catolic „Sfinții Trei Ierarhi Vasile, Grigore și Ioan” din Oradea dorește să mulțumească, în mod special, Preasfințitului Virgil Bercea, pentru grija purtată în fiecare an comunității Seminarului și Facultății de Teologie.

Andrei ALEXA,
Anul IV

Vizita părintelui vicar cu preoții în Parohia Sititelec

În Duminica a XVIII-a după Rusalii (Pescuirea minunată) Sfânta Liturghie din parohia greco-catolică din Sititelec a fost oficiată de către părintele vicar Antoniu Chifor, împreună cu preoții parohi Torjoc Romulus și Torjoc Bogdan.

Pescuirea minunată este denumirea sub care sunt cunoscute două dintre minunile lui Isus. Minunile sunt raportate ca având loc la ani distanță una de cealaltă, dar în ambele cazuri situația era că apostolii pescuiau fără succes în Marea Galileii, când Isus le spune să mai încerce o dată să-și arunce mrejele, pe care ei le scot pline cu pește.

La sfârșitul liturghiei, părintele vicar a transmis salutul și binecuvântarea Preasfințitului Virgil, episcop greco-catolic de Oradea.

Fie ca această minune a lui Isus să ne ajute să îl urmăm pe drumul Mântuirii și iubirii față de El și de Dumnezeu!

Andrada JURCĂ

Mihaela CABA-MADARASI

Farul de lumină

Părintele Gavril Buboi a fost hirotonit în 17 aprilie 1994. În septembrie 1994 – februarie 1996 a urmat *Cursuri post-universitare de actualizare teologică și cercetare pentru licență*, profesor coordonator Pr. Prof. Augusto Barbi, Institutul Teologic "San Zeno" din Verona (Italia) afiliat la Universitatea Lateranense Roma. A început activitatea pastorală între 1996 – 1998 ca administrator parohial la Căuaș și Hotoan, jud. Satu Mare, concomitent cu responsabilitatea coordonării învățământului religios în Eparhia de Oradea. Este paroh al Parohiei "Schimbarea la Față" Oradea - Velența, administrator parohial al Parohiei "Înălțarea Domnului" Oradea - Decebal, fondator și președinte al Asociației *Charitatis "Sfântul Nicolae" Oradea*, membru fondator al Asociației "Caritas Eparhial Oradea". A fost ctitor și coordonator al construirii bisericii "Coborârea Sfântului Spirit" din Băile Felix, a bisericii "Schimbarea la Față" din Oradea – Velența și al Capelei "Înălțarea Domnului" Oradea – Decebal, județul Bihor. S-a implicat activ în construirea bisericilor din Valcău de Jos (satul natal), Valcău de Sus și a bisericii de lemn din Stârciu, județul Sălaj. A implementat și coordonat proiectul "Casa Margherita" – Telechiu, jud. Bihor și s-a ocupat de amenajarea Centrului pentru copii cu dizabilități "Sfântul Nicolae" Oradea. A coordonat reabilitarea, la standarde europene, a primei secții de chirurgie infantilă a Spitalului "Gavril Curteanu" din Oradea. A implementat și coordonat proiectul "Grădinița Mina" Oradea - Velența, în colaborare cu Liceul Greco Catolic "Iuliu Maniu" Oradea. A fost inițiator și susținător al multor cauze în justiție pentru recuperarea fostelor proprietăți ale Bisericii noastre. Este protopop de Oradea.

Părinte Gavril, în drumul fiecărei persoane există un moment în care „totul ia o nouă direcție”... cu atât mai mult, cred, în viața unui tânăr chemat la Preoție. Ce ne puteți spune despre chemarea d-voastră vocațională?

Despre posibilitatea de-a urma cursuri de teologie greco-catolică am aflat la 28 de ani împliniți. Căsătorit, cu un copil, așa cum ne-au găsit „vremurile” după 1990. N-a fost deci parcursul unui tânăr care după liceu alege teologia, se căsătorește, este hirotonit. Cât privește chemarea, cel puțin la momentul respectiv, nu am simțit-o deloc ca o chemare la preoție.

Istoria familială, relația părinților și a bunicilor cu Biserica Greco-Catolică, drama părintelui martir Ilie Borz, mort în închisoarea de la Aiud în 1954, care a fost ascuns și a celebrat peste doi ani de zile în casa bunicilor din Ratovei – Sălaj liturghii, botezuri, cununii, m-au făcut ca după 1989 să-mi doresc să fac ceva pentru renașterea acestei Biserici martir a neamului românesc. Gândul meu era să vorbesc pentru și despre Ea. Cel mult ca profesor de religie. Astfel, a devenit logică și necesară o adecvată instruire în domeniu și așa „m-am pomenit” în prima serie de studenți la teologie la Institutul din Oradea în 1990. Abia pe la începutul anului trei de facultate, mi-a căzut în mâini un text din care am înțeles că una dintre metodele prin care diavolul încearcă să-i țină pe candidați departe de preoție, este să le inoculeze convingerea că nu se ridică la nivelul necesar pentru o astfel de misiune. M-am hotărât să nu-i dau apă la moară și am început să mă gândesc seri-

os la această chemare a lui Dumnezeu. Drumul acestei misiuni a început oficial în aprilie 1994 prin hirotonirea celebrată de Preasfințitul de pie memorie Vasile Hossu.

Ați fost student în anii imediat următori perioadei comuniste în România. Cum se simțea pe atunci un teolog greco-catolic? Ce amintiri trăiesc încă vii în sufletul dumneavoastră?

Se simțea bine, se simțea motivat, animat de un zel pastoral incredibil. Nu aveam mai nimic din condițiile de studiu ale studenților de azi. Gândiți-vă că am început în primul an circa 120 de tineri și mai puțin tineri, într-o singură sală de curs, amfiteatrul actualului Liceu „Iuliu Maniu” din Oradea. Pentru cazare, doar în weekend, eram în camere de peste 20 de persoane, cu paturi suprapuse. Nu aveam cărți, cursuri, le copiam pe unde puteam, pe la întreprinderi pentru că „xeroxuri” la privat nu erau. Dar nu ne plângeam de aceste lipsuri, nu aveam timp să le simțim ca atare. Familiile, pentru cei deja căsătoriți au trecut pe locul doi. Întrebarea pe care părintele profesor Ioan Bota o punea fiecăruia era: „Dacă s-ar întoarce iar prigoana, ai fi dispus să mori pentru Biserică?”, iar deviza pe care părintele profesor Vasile Fernea a adăugat-o în rugăciunea noastră, ca o concluzie - imbold este și astăzi: „Ajută-mi, Doamne, să fiu de folos Bisericii și Neamului meu!”. O fi exaltare? Poate! Dar era de sfântă inspirație și de bună credință; n-am regretat-o niciodată; a fost combustibil pentru arderea de sine în folosul

(continuare în pag. 9)

(urmare din pag. 8)

Bisericii. Eram martorii - și nu pasivi ai - deschiderii noilor parohii. Fiecare nou pas, o nouă confruntare cu sine și cu cei ce se opuneau revenirii Bisericii noastre în viața publică a României. Acțiunile erau mai mult de răspuns la solicitări decât pro-active, în sensul că nu mergeam prin localități alese aleatoriu, ci răspundeam întotdeauna chemării unor credincioși care doreau să revină la credința lor și a părinților sau bunicilor lor, greco-catolici.

Îmi sunt vii în amintire camerele din locuințele pe care credincioșii de prin sate le puneau la dispoziție pentru celebrarea Sfintei Liturghii, câte o sală de clasă în care reușeam să intrăm duminică, transformând pentru două ore tabla în iconostas și catedra în masă de altar, chiar și imaginea primului-curator cu masa de bucătărie în spate pentru a o așeza ca altar în curtea bisericii în care nu aveam voie, în zona altarului dar de cealaltă parte a zidului, în exterior. Aceasta până când dădea frigul de îngheța apa în vasele liturgice! Îmi sunt vii în memorie orele de religie ținute pe coridor, în sala de sport sau în cel mai bun caz în cabinetul metodic - de obicei cu mp dintr-o singură cifră - al vreunei școli. Și pot să vă spun că și azi, în spații ca acestea în care distanța față de credincioși este la o întindere de mână, îmi creează mai multă emoție spirituală decât celebrările în mari catedrale ale Europei.

Ați realizat atât de multe lucruri în acești ani, aproape imposibil de așternut aici... Ce v-a inspirat de fiecare dată în a făuri: oameni, preoți, ba chiar o capodoperă eclezială precum Biserica „Schimbarea la față” din Velența?

Dacă am reușit să realizez multe sau puține nu știu, depinde de așteptările pe care le are fiecare; cu siguranță nu destule. Mi-aș fi dorit multe alte proiecte pe care le consideram necesare pentru dezvoltarea Bisericii noastre, proiecte suport nu neapărat direct-pastorale și pe care din diferite motive nu le-am putut aborda. Rămâne deschisă calea generațiilor care vin după noi pentru că, nu-i așa, Biserica lucrează „sub specie aeternitatis”? Dacă aș schimba puțin întreba-rea dumneavoastră cu «cine» în loc de «ce», eu sper

că Dumnezeu! Dar aceasta se va verifica în timp după cum citim în Faptele Apostolilor, 5, 38-39. Revenind la „ce”, cred că inspirația se trage din imboldul inițial: ce se poate face și cum se poate face cât mai bine, ce contribuie la dezvoltarea Bisericii noastre și la reșezarea ei în demnitatea socială și rolul pastoral pe care l-a avut în sânul poporului român înainte de interzicerea sa? Uneori cu mai mult, alteori cu mai puțin succes, însă direcția a fost mereu aceeași. Tocmai de aceea, în raport cu resursa umană clericală pe care o aveam la dispoziție - atitudine nepopulară, recunosc - între care cel dintâi nevrednic fiind eu, am fost mereu interesat mai mult de exigență decât de îngăduință, considerând de exemplu pasajul Evangheliei după Matei, 5, 13. Sau ca să facem referire la titlul rubricii dvs., Matei, 5, 14. Nu același lucru se poate aplica cu poporul lui Dumnezeu unde raportul este dat de 1 Corinteni 9, 19.

Biserica „Schimbarea la Față” din Oradea – Velența nu face nici ea notă discordantă față de același ideal, reprezentând un simbol al renașterii Bisericii noastre după anii de clandestinitate. Alcătuită pe două nivele, demisol și parter, capela de la demisol cu hramul Sfântul Ioan cel Bun (Giovanni XXIII – il Papa Buono) reprezintă simbolic perioada „catacombelor moderne” 1948 – 1989, unde întâlnim elementele de rit specifice Bisericii Greco-Catolice din perioadele interbelică și de claustrare comunistă, iar la parterul său, biserica propriu zisă cu hramul „Schimbarea la Față”, redescoperirea iconografiei bizantine. La fel cum biserica „Coborârea Sfântului Spirit” din Băile-Felix a fost înălțată acolo, într-un loc de tranzit național, tocmai ca o mărturie a revenirii Bisericii Greco-Catolice în viața publică, în vremuri în care dușmanii săi negau cu violență existența ei și răspândeau tot felul de zvonuri menite să descurajeze pe oricine ar fi dorit să se întoarcă la religia greco-catolică.

Ați avut grijă inclusiv de pastorația ce-

(continuare în pag. 10)

(urmare din pag. 9)

lor mici, atât la biserică, prin cateheze, cât și în grădinița pe care ați fondat-o în imediata apropiere, Grădinița „Mina”. În plus, în prezent sunteți bunic. Ce le spuneți părinților de astăzi ca îndemn pastoral și părintesc totodată, în a-i crește pe micii creștini aproape de Biserică?

Fără copii nu avem viitor - o știe oricine, căci ei sunt cu adevărat un dar de neprețuit al lui Dumnezeu pentru familie, Biserică și societate. O simte orice bun creștin. Ceea ce este mai greu de conjugat în raport cu copiii, și nu doar cu copiii ci cu toți cei dragi ai noștri, este atașamentul corect proporționat. Îi iubim ca pe ochii noștri dar nu-i putem iubi mai mult decât pe Dumnezeu. Am răsturna ordinea axiologică. Porunca întâi din Decalog: „Eu sunt Domnul Dumnezeuul tău (...) să nu ai alți dumnezei înaintea Mea...” (Ieșire, 20, 2-3). Orice pedestal pe care i-am pune, dacă implică riscul de-ai idolatriza le face mai mult rău și lor și nouă prin călcarea poruncii. Importanța acestei ordini universale prestabilite de Dumnezeu o găsim întărită de însuși Mântuitorul Isus în pasajul evanghelic Marcu 12, 30-31. Și dacă acestea nu ar fi de ajuns, mai citim și Matei 10, 37! Nu dau pasaje în citate pentru a stimula căutarea și deschiderea Sfintei Scripturi, care este „...inspirată de Dumnezeu și de folos...” (2 Timotei 3, 16-17).

Așadar, „...iubiți-vă unii pe alții cum v-am iubit și eu pe voi...” (Ioan 13, 34), dar să nu uităm niciodată că noi avem doar de rezolvat o temă de casă pe care ne-a dat-o Dumnezeu pe acest Pământ încredințându-ni-i pe cei dragi, dar ei sunt și rămân ai Lui. Și credeți-mă, această convingere vă aduce în suflet un sentiment de mare pace și ușurare, mai ales în perioade grele ale parcursului evolutiv.

Ne aflăm, împreună, în parcursul propus de Papa Francisc „Pentru o biserică sinodală” (2021-2023). Cum au primit preoții din Protopopiatul Greco-Catolic de Oradea acest „timp de Har” și cum considerați d-voastră acest drum sinodal în BRU?

Cred că l-au primit cam așa ca peste tot: unii cu entuziasm, alții cu nedumerire, unii poate cu o ridicare de sprânceană a mirare. Deci, aș zice, normal. O carac-

teristică a sinodalității este tocmai faptul că trebuie să mergem împreună fiecare așa cum suntem. Trăim diferite aspecte ale sinodalității, dar nu cred că suntem pregătiți să o asumăm în totalitate. Cultura noastră, mentalitatea la care e mult de lucrat, metodologia de exercitare a raporturilor de putere între diferitele straturi ale organizării ierarhice atât în biserică cât și în societate, folosirea temporalei poziții de forță și de decizie nu pentru a-l ridica pe cel de lângă noi, ci pentru a-l apăsa, sunt provocări la care suntem chemați să dăm un răspuns, un extemporal la o materie pe care nu am studiat-o îndeustul. Dar acest lucru nu trebuie văzut ca motiv de blazare, ci dimpotrivă, conștientizând ce ne lipsește ne putem ambiționa să învățăm, să creștem, să ne consolidăm o credință matură, capabilă să susțină nu doar spiritual ci și uman o societate tot mai fluidă și divizată. Doar astfel Biserica poate fi în sânul societății ceea ce ne cere Mântuitorul: plămada, aluatul care face să dospească totul (Luca 13, 20-21).

La final, aveți un motto sau un gând pentru cititorii revistei *Vestitorul*?

Cine citește *Vestitorul* să fie un vestitor! Al Evangheliei! Cu vreme sau fără de vreme, (2 Timotei 4, 2-5). Lăudat să fie Isus! Cu fapte! (Matei 5, 16).

Vă mulțumesc!

Cu drag.

Sfințirea picturii interioare a Bisericii Greco-Catolice din Marghita

Duminică, 9 octombrie 2022, comunitatea greco-catolică din Marghita a avut parte de o mare bucurie. Motivul acestei bucurii a fost prilejuită de sfințirea picturii din Biserica Parohială.

După cinci ani de lucrări de înfrumusețare prin efortul deosebit al credincioșilor, frumoasa biserică din Marghita, cu hramul Sfinții "Arhangheli Mihail și Gavril", a ajuns la finalizarea lucrărilor. Pictura a fost realizată de pictorii Adrian Vertic și Pușcaș Paula din Județul Satu-Mare.

Sfințirea lucrărilor de pictură a fost oficiată de către PSS Dr. Virgil Bercea, episcopul nostru de Oradea, împreună cu Părintele vicar cu preoții și protopop de Marghita, Antoniu Chifor, Părintele paroh Liț-Demian Gheorghe, înconjurați de încă 12 preoți.

În cuvântul de învățătură, PSS Virgil ne-a îndemnat să observăm cât de importanți suntem fiecare în fața Domnului. El, Domnul, ne ridică și pe noi din toate slăbiciunile și moartea noastră, așa cum l-a ridicat pe fiul văduvei din Nain. A mulțumit credincioșilor pentru toată jertfa pe care au depus-o la aceste lucrări de înfrumusețare a Bisericii, amintind și de cei care au pus bazele acestei biserici: Pr. Tegzeș Paul, Pr. Protopop Nica Mircea, Pr. Protopop Miclăuș Zorel, mulțumind actualului Pr. paroh Liț-Demian Gheorghe pentru toată dăruirea sa.

În încheiere, Pr. paroh Liț-Demian Gheorghe a mulțumit lui Dumnezeu pentru toate darurile pe care le-a revărsat peste această comunitate. Cuvinte de mulțumire a fost adresate și PSS Virgil, preoților concelebranți, reprezentanților celorlalte culte, autorităților locale și, nu în ultimul rând, tuturor credincioșilor din parohie și din protopopiat, prezenți la acest eveniment de mare bucurie.

Ziua s-a încheiat cu o agapă în curtea parohiei.

Mulțumim lui Dumnezeu pentru tot și pentru toate!

Pr. Cristian BĂLĂNEAN

În amintirea academicianului Eugen Simion

În 18 octombrie a.c. a trecut la Domnul academicianul Eugen Simion, care a fost legat de Biserica noastră printr-o profundă prietenie.

Ne închinăm în fața amintirii ilustrului defunct, cel care și-a legat pe vecie numele de *Biblia de la Blaj*, pe care a prezentat-o Papei Ioan Paul al II-lea; cel care a facilitat apariția *Bibliei Vulgata* a lui Petru Pavel Aron; în fața celui care a coordonat apariția *Antologiei „Școala Ardeleană”*; în fața profesorului pe care l-am apreciat ca om de cultură și spirit, de finețe și eleganță intelectuală, spirituală și umană, ca prieten.

Ne rugăm ca Bunul Dumnezeu să-i facă parte cu

dreptii și să-l așeze în Împărăția cerurilor.

+ Virgil BERCEA
Episcop
www.egco.ro

Întâlnirea PSS Virgil Bercea cu familiile preoților și ale laicilor din Protopopiatul de Oradea

La Seminarul Teologic greco-catolic din Oradea a avut loc întâlnirea Preasfințitului Virgil Bercea cu familiile preoților și ale laicilor din Protopopiatul de Oradea, sâmbătă 1 octombrie 2022, întâlnire care face parte din **Planul pastoral eparhial pentru adulți și familii**, și care va continua în săptămânile ce urmează în fiecare protopopiat.

Întâlnirea a început cu un moment de rugăciune de mulțumire pentru toate harurile primite de la Dumnezeu, urmând ca apoi Preasfințitul Virgil să adreseze un cuvânt de salut și bun-venit tuturor celor prezenți: Mă bucur foarte mult că suntem azi cu toții împreună. Este foarte important să avem aceste momente de întâlnire, de rugăciune, de meditație, de reflecție și de împărtășire. Totodată aș dori să încercăm să înțelegem anumite probleme ale Bisericii noastre împreună și tot împreună să căutăm o rezolvare. Doar atunci mergem cu adevărat pe acest drum sinodal despre care Sfântul Părinte vorbește în mod repetat, asumându-ne problemele Bisericii cu toții, de care toți suntem responsabili și nu doar episcopul, preoții sau persoanele consacrate. Doar atunci vom avea bucuria sufletească că, într-adevăr, facem parte din marea familie a Domnului. Biserica este o familie a familiilor. În familie încercăm să ne rezolvăm problemele împreună, în familie ne rugăm împreună și parcă lucrurile se rezolvă mai ușor și tot prin rugăciune parcă ne recunoaștem mai ușor păcatele noastre, greșelile noastre și cu atât mai mult într-o familie de familii. De aceea vă mulțumesc că sunteți aici.

A urmat intervenția Părintelui vicar general Mihai Vătămănelu, care într-un mod profund și concis a prezentat meditația cu titlul *Crezul soților*, inspirată din reflecțiile Părintelui Renzo Bonetti, expert în Sacramentul Căsătoriei și pastorația familiei.

Probabil, momentul cel mai profund și mai emoționant al întâlnirii a fost cel al împărtășirii reflecțiilor și experiențelor proprii, în care câțiva dintre

cei prezenți au dat mărturie despre trăirile din timpul meditației dar și din diferitele situații pastorale cu care s-au confruntat în anii de căsnicie sau de preoție.

Părintele vicar cu preoții Antoniu Chifor, în intervenția sa, a făcut o profundă comparație între dansul mirilor din jurul altarului care merg în sensul invers acelor de ceasornic, încercând parcă să ne facă să înțelegem, nu numai că de multe ori trebuie să mergem împotriva curentului general, ci și că iubirea dintre soți este în afara timpului și cu harul lui Dumnezeu poate învinge timpul.

Întâlnirea s-a încheiat cu concluziile Preasfințitului Virgil care, rezumând toate mărturiile și impresiile familiilor prezente, a sintetizat problemele și experiențele dureroase uneori, pe care soții le întâmpină de multe ori în viață, îndemnându-i la iertare, acceptarea celui alt așa cum este, rugăciune împreună și unul pentru celălalt, lucruri care de multe ori ne pot ajuta să mergem împreună până la bătrânețe.

Momentele de împărtășire și dialog au continuat în curtea seminarului unde, la ieșirea din *Aula Magna, Trattoria Seminari* a pregătit prânzul în aer liber, fiecare putându-se bucura de vremea frumoasă și de compania celui alt.

Biroul de Presă

S-au reluat întâlnirile AGRU

După perioada concediilor, așa cum era convenit, luni, 3 octombrie 2022, s-au reluat întâlnirile AGRU în noul format. Acesta îmbină latura spirituală, esențială în orice demers, cu strădania de a veni pe orice cale constructivă în sprijinul Bisericii noastre, care are atâta nevoie de susținere.

Întâlnirea, desfășurată în Sala de Conferințe a Mănăstirii Franciscane „Maica Domnului”, a început cu o rugăciune, pentru ca Dumnezeu să binecuvânteze această lucrare.

S-a adus în discuție importanța reeditării unui pliant cu prezentarea AGRU, care să poată fi distribuit în toate parohiile, încât credincioșii care nu sunt

familiarizați cu această asociație de referință a Bisericii Greco-Catolice să se poată documenta. Sigur că sunt așteptați cu speranță toți aceia care vor dori să intre în AGRU.

Doamna Dana Păcală a adus la cunoștința celor prezenți faptul că dorește să predea Episcopiei întreaga arhivă AGRU pe care o deține.

Următoarea întâlnire va fi în ziua de luni, 7 noiembrie 2022, dată la care sunt rugați să participe toți membrii, în vederea alegerii noului președinte.

**Laura Ologu
Biroul Pastoral**

Conferința internațională: *Burnout: prevenție, dimensiuni și perspective*

În perioada 29 septembrie – 1 octombrie 2022, la Hotel Nevis din Oradea, a avut loc conferința internațională: **Burnout: prevenție, dimensiuni și perspective**, eveniment organizat de Asociația Caritas Eparhial Oradea în parteneriat cu Episcopia Română Unită cu Roma Greco-Catolică de Oradea, Casa Corpului Didactic Bihor, Universitatea Oradea - Facultatea de Științe Socio-Umane, Departamentul Psihologie, Colegiul Național al Asistenților Sociali - filiala Bihor și Cabinet Individual de Psihologie Levai Mihaela Ioana.

Această întâlnire a adus laolaltă peste **120 de specialiști** care activează în domeniul social, educațional și medical, care s-au bucurat de prezența și informațiile oferite de cei **20 prezentatori și conducători de workshopuri** ce ne-au oferit alternative pentru a preveni și depăși momentele de burnout din viața noastră. Participanții la conferință au fost atât români, veniți din toate colțurile țării (Iași, Brăila, Galați, București, Miercurea Ciuc, Târgul Mureș, Baia Mare, etc) cât și ucraineni stabiliți în urbea noastră.

Conferința a fost deschisă de părintele Olimpiu Todorean, președintele Asociației Caritas Eparhial Oradea și reprezentanții celorlalte instituții partenere: PSS Virgil Bercea, Alin Ștefănuț, Delia Bîrle, Andreia Pontoș și Mihaela Levai. Mesajul principal transmis participanților a fost acela de a petrece timp de calitate care s-a vrut a fi o frumoasă experiență de împărtășire, gândire și învățare împreună.

În cadrul conferinței s-au prezentat în plen atât rezultate ale cercetărilor recente cu privire la fenomenul burnout, cât și informații utile cu scopul identificării din timp a simptomelor acestei stări. Cele 17 ateliere de lucru au completat prin exerciții practice "toba de instrumente" pe care participanții le pot folosi pentru a diminua stresul și burnout-ul și pentru a-i ajuta pe cei cu care interacționează.

Participanții au putut întâlni în direct sau online 20 de speakeri: profesori universitari, psihoterapeuți, asistenți sociali, medici psihiatri, asistenți medicali din mai multe țări: România, Spania, Ucraina, Canada, profesioniști care au răspuns prompt invitației Asociației Caritas Eparhial din Oradea și care au împărtășit mai mult decât informații și soluții practice pentru prevenirea burnout-ului, oferind un dar deosebit celor prezenți: un crâmpel din practica și experiența lor vastă.

În final, participanții au apreciat că informațiile, emoțiile și experiențele trăite sunt extrem de valoroase și folositoare, atât în viața lor personală cât și în cea profesio-

nală.

Iată câteva din gândurile transmise la final, de către cei prezenți:

Această conferință mi-a dat posibilitatea de a "simți" prezentul, de a fi aici și acum și de a-I mulțumi Lui Dumnezeu pentru familia mea, pentru tot ce am, uitând de probleme.

Am reușit să acord timp emoțiilor, gândurilor și stării mele, ceea ce nu prea făceam.

Conferința în 4 cuvinte: Liniște, Conectare, Empatie, Recunoștință.

Participarea la această conferință mi-a oferit prilejul să cunosc o serie de specialiști din domeniul educației, medicinei, psihologiei și nu numai, care printr-o abordare holistică au căutat să prezinte și să ofere soluții în sprijinul celor care se află în situația de a fi în burnout. Atât prezentările în plen, care au fost un prilej de învățare și înțelegere a dimensiunilor burnout-ului, cât și diferitele ateliere care au căutat să ofere soluții practice, aplicabile în viața noastră de zi cu zi m-au făcut să conștientizez necesitatea de a susține și de a asigura un echilibru între minte, corp și suflet în diversele aspecte ale vieții noastre. Participarea la conferință mi-a dat ocazia să observ că acest lucru poate fi realizat în mod optim, în interiorul și cu sprijinul comunității în care trăim, prin oferirea și primirea suportului social. Prin organizarea și susținerea acestei conferințe, Asociația Caritas Eparhial a arătat că este parte din comunitate, că-i pasă de comunitatea în care se află prin faptul că încearcă să-i reducă nivelul de suferință, oferind prin intermediul specialiștilor invitați modalități și soluții de prevenție și de intervenție pentru o maladie care ne poate atinge pe toți într-un moment sau altul din viață.

Adela POPA-GHIȚULESCU

S-au lansat cele trei volume din Istoria Seminarului Greco-Catolic din Oradea

Episcopia Greco-Catolică Oradea, Seminarul Teologic Greco-Catolic „Sfinții Trei Ierarhi Vasile, Grigore și Ioan”, Facultatea de Teologie Greco-Catolică, departamentul Oradea (UBB) a găzduit, în cadrul **Simpozionului internațional dedicat „Școlii Ardele- ne”**, joi 13 octombrie 2022 ora 17.00, în Aula Magna a Seminarului Greco-Catolic din Oradea, lansarea celor trei volume dedicate istoriei Seminarului greco-catolic din Oradea: **„Seminarul Tinerimii Române Unite din Oradea”**, vol. I, II, III, apărute la Editura Mega din Cluj Napoca în anul 2022, având ca autori pe Silviu Sana (coordonator), Tiberiu Alexandru Ciorba și Traian Ostahie. Volumele au fost prezentate de Preasfințitul Virgil Bercea și de către Silviu Sana.

La aceste momente de bucurie a luat parte și Preasfințitul Virgil Bercea, Episcopul Greco-Catolic din Oradea, Părintele Vicar cu preoții Antoniu Chifor, profesori din cadrul Facultății de Teologie din Oradea și din alte facultăți sau universități din țară și din Slovacia, Polonia și Italia, dar și formatorii Seminarului din Oradea, alături de seminariști.

De asemenea, cele trei volume au fost prezentate chiar de către autorii acestora, Silviu Sana, Tiberiu Ciorba și Traian Ostahie. **Primul volum** este intitulat **„O istorie a Seminarului leopoldin și a formării cleru-**

lui greco-catolic (1741-1948)” și ne prezintă evoluția formării clerului în Eparhia de Oradea, începând cu secolul XVIII-lea și până la instaurarea comunismului în România. **Volumul II**, care este intitulat **„Studenți teologi”**, ne prezintă o listă întreagă cu marile personalități, cu oameni mai puțin cunoscuți sau uitați, care au făcut parte oarecând din cadrul Seminarului din Oradea, un dicționar biografic. **Ultimul volum**, **„Documente”**, ne scoate în evidență o vastă arhivă cu diferite informații privitoare la această instituție.

Andrei ALEXA,
Anul IV

Întâlnirea de lucru a responsabililor diecezani cu învățământul catolic

În perioada 7-9 octombrie 2022, la Mănăstirea Carmelitanilor Desculți de la Ciofliceni, a avut loc Întâlnirea de lucru a responsabililor diecezani cu învățământul catolic și a directorilor de școli/seminarii/licee teologice/colegii catolice din România.

La eveniment a fost prezent IPS Aurel Percă, Arhiepiscop Mitropolit de București, Președintele Comisiei pentru învățământ din cadrul Conferinței Episcopilor Catolici din România.

La activități au participat ca invitați reprezentanți ai Ministerului Educației (domnul Moșoiu Nicu-Romeo, consilier, domnul Vasile Timiș, inspector școlar general, doamna Horga Irina, cercetător la Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație, doamna Zăbavă Mihaela, consilier la Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație), reprezentant al Patriarhiei Române (Părintele George Jambore, inspector patriarhal în cadrul Sectorului teologic-educational). Aceștia au transmis un mesaj de apreciere a modului în care Biserica se implică în domeniul educației.

În cadrul activităților din zilele de sâmbătă și duminică au avut loc dezbateri pe următoarele teme: Prezentarea realităților din școlile/seminariile/liceele/colegiile catolice; învățământul catolic din România: prezentare, analiză, rezultate, provocări, perspective; aspec-

te ale învățământului liceal românesc: Legea educației, Proiectele de legi ale educației – România educată, Regulamentul de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar (ROFUIP), Metodologii, planuri cadru, programe școlare, manuale școlare etc.

Acest tip de întrunire anuală pe probleme de învățământ catolic este deja o tradiție. Dacă în ultimii trei ani acestea s-au organizat în format online, în acest an bucuria a fost sporită de faptul că a fost posibilă întâlnirea cu prezența fizică. De asemenea, experiența acumulată în mulți ani de activitate de inspectorii diecezani, de directorii liceelor catolice și de profesorii de religie este acum însușită și de elanul proaspăt adus de cei care li s-au adăugat.

Pr. Ion RIBA
Secretariatul Național al Educației Catolice (SNEC)

Sfințirea Bisericii Greco-Catolice din Marca

Sfințirea noii Biserici Greco-Catolice cu hramul „Sfântul Prooroc Ilie Tesviteanul” și „Sfântul Anton de Padova” din comuna Marca, județul Sălaj, a avut loc duminică, 16 octombrie 2022. Sfânta Liturghie a început la ora 10.30 și a fost celebrată de PSS Virgil Bercea, episcopul locului, însoțit de alți doi ierarhi, PSS Vasile Bizău, episcop de Maramureș și PSS Ioan Călin Bot, episcop auxiliar de Lugoj, de părintele vicar general, Mihai Vătămănelu, părintele vicar cu preoții, Antoniu Chifor și părintele vicar cu familiile, Mihai Tegzeș, însoțiți de un sobor de 40 de preoți, fiind prezenți un număr impresionant de credincioși greco-catolici, la care s-au adăugat credincioșii ortodocși din localitate însoțiți de preotul paroh Ioan Iacob, părintele romano-catolic, Anton Mercceac și, nu în cele din urmă, comunitatea baptistă, împreună cu pastorul Remus Burcă.

O notă de frumusețe și solemnitate a fost prezența corului teologilor „Bunavestire” de la Seminarul Teologic din Oradea, care a animat Sfânta Liturghie, sub bagheta dirijorului dr. Radu Mureșan.

Totul a început cu procesiunea de întâmpinare a Ierarhilor până la poalele dealului pe care este construită noua biserică, cu crucea procesuală, un mare număr de ministranți, copii din parohiile protopopiatului Șimleu Silvaniei purtând torțe și prapori, la care s-au adăugat fetele în straie populare care au dus icoana Fericiților Episcopi Martiri ai Bisericii Greco-Catolice.

N-au lipsit nici autoritățile locale și județene, fiind reprezentate la cel mai înalt nivel de domnul Dinu Iancu Sălăjeanu, Președintele Consiliului Județean Sălaj și de domnul Ioan Șumălan, primarul comunei Marca.

Era mult așteptată prezența Excelenței Sale, Monsignor Miguel Mauri Buendia, Nunțiu Apostolic în România și Republica Moldova, dar datorită unor obligații de ultimă oră a trebuit să revoce prezența, trimițând un cuvânt de învățătură, de mulțumire și de reverență pentru jertfa și munca credincioșilor din această mică comunitate și a tuturor celor care s-au implicat, fiecare după putința sa în realizarea acestui sfânt deziderat.

PSS Virgil, după ce i-a felicitat pe cei implicați direct în acest proiect, de la preot, curatori, credincioși, autorități locale, binefăcători și participanți ca fiind pământul cel bun, cu trimitere la evanghelia zilei, aceea a semănătorului, a făcut referire și la meleagurile sălăjene ca un tărâm care a dat țării atâția oameni de seamă, precum Simion Bărnuțiu, Iuliu Maniu, Teofil Bălibanu, Corneliu Coposu și mulți alții. N-a ezitat să sublinieze bucuria prezenței preoților și comunităților de alte culte din localitate.

Cuvântările și mulțumirile finale, însoțite de oferirea crucii pectorale, vrednicului preot paroh, Ionel Costăș, cât și diplome de recunoștință și onoruri aduse domnului arhitect Eugen Vereș, constructorului Florian

Costăș și curatorilor pentru extraordinara ctitorire, au fost momentele care au încheiat celebrarea de sfințire.

Comunitatea tânără a parohiei greco-catolice din Marca o oferit cu generozitate o agapă tuturor celor prezenți.

Pr. Nicolae BODEA

"Un milion de stele pentru Ucraina"

Asociația Caritas Eparhial Oradea și Asociația Caritas Catolica Oradea, în parteneriat cu **Asociația Kiwanis Art Oradea**, au organizat evenimentul **"Un Milion de Stele pentru Ucraina"** în Oradea, Piața Ferdinand I, în fața Teatrului Regina Maria, între orele 17.30 – 19.00, luni, 24 octombrie 2022.

Evenimentul din acest an, cu tema: **"Războiul aduce sărăcie"**, s-a organizat la **8 luni** de la începutul războiului în Ucraina (24 februarie 2022 – 24 octombrie 2022). Programul evenimentului a debutat cu vizionarea expoziției de pictură realizată de artista plastică **Iliana Romanchak** și de **copiii și tinerii ucraineni** coordonați de prof. **Natalia Filatkina**. **PSS Laszlo Bocsei**, **PSS Virgil Bercea**, **Carmen Polman**, reprezentatul Kivanis Art, **pr. Jozsef Raina**, directorul Caritas Catolica și **Ramona Paltin**, managerul fundraiser Caritas Eparhial au aprins o lumânare ca gest de solidaritate pentru persoanele din Ucraina. A urmat un moment muzical susținut de **Ansamblul Claselor de operă, Facultatea de Arte, Universitatea din Oradea și Universitatea Creștină Partium Oradea**. Profesori coordonatori: Conf. univ. dr. Florina Maris Hinsu, Conf. univ. dr. Carmen Vasile, Lect. univ. dr. Ariadna Zenaida Mircescu; Corepetitori: Lect. univ. drd. Szekely Attila Balint, Universitatea Creștină Partium, Studenta în anul I la master Oros Cristina Petra, Universitatea Oradea. După momentul muzical au vorbit Carmen Polman, reprezentantul Kivanis Art, József Dunai, directorul general Caritas Catolica, pr. Olimpiu Todorean președintele Caritas Eparhial, PSS Laszlo Bocsei și PSS Virgil Bercea. Rugăciune pentru pace a fost rostită în limba română, maghiară și ucraineană de: PSS Virgil Bercea, PSS Laszlo Bocsei și pr. Alexandru Buzalic. Mărturiile au fost date de Mariia Zalizniak și Olha Taranukhah, urmate de un moment muzical susținut de Angelina Ivancha. Binecuvântarea dată de episcopi, urmată de invitația ca toți participanții să ducă acasă o lumânare ca simbol al solidarității noastre, au încheiat evenimentul "Un milion de stele pentru Ucraina".

Cuvânt PSS Laszlo Bocsei:

"Este o seară mai specială, pentru că avem întotdeauna provocări, noi și neașteptate, la care suntem chemați în calitate de oameni și de creștini să găsim un răspuns potrivit. Vorbim despre ororile războiului din Ucraina, despre refugiați, despre victime și despre un deznodământ pe care îl așteptăm să fie cât mai rapid și cât mai pozitiv. Aprindem aceste lumini ca semn al solidarității noastre cu toți cei afectați de război, dar și cu toți cei care se confruntă cu situații dificile în viața lor. Mă gândesc că, privind la aceste pâlpâieli, ale acestor mici luminițe, putem să ne punem întrebarea: „Cât valorează lumina pentru noi?”. Și nu mă gândesc la faturi, ci la ce înseamnă lumina în viața noastră, în viața

comunității. Dar, de multe ori, nu știm cât valorează și vedem că cedăm în fața întunericului, pentru că aceasta se întâmplă acum în lumea aceasta când întunericul e mare, întunericul războiului, întunericul urii, întunericul egoismului, întunericul puterii și al intereselor. Noi aprindem o mică luminiță, semn că noi vrem la lumină și facem acest lucru cu credința că noi putem aduce lumina în viața oamenilor. Și de aceea mulțumesc tuturor celor care și azi, dar și în zilele trecute, în lunile trecute, rămân deschiși față de nevoile cu care ne confruntăm, atunci când nu trecem fără o sensibilitate pe lângă problemele cu care se confruntă societatea și lumea noastră. Mulțumesc tuturor celor care se implică, tuturor celor care au inițiativă, tuturor care oferă timp, energie, și, da, și o contribuție materială pentru a putea să ajutăm pe alții. Bunul Dumnezeu să-i binecuvânteze pe toți cei care simt împreună cu cei suferinzi și îi invit și pe toți cei aici prezenți să rămânem statornici în a face binele și a lupta pentru pace, bună înțelegere și adevăr!"

Cuvânt PSS Virgil Bercea:

"<<Plângeți cu cei ce plâng, bucurați-vă cu cei ce se bucură!>>

În alți ani, ne adunam pentru un "Milion de stele" cu alt suflet. De data aceasta, suntem cu sufletul frânt pentru ceea ce se întâmplă aici, lângă noi. Sfântul Părinte Papa Francisc îndemna, pe la începutul războiului, după câteva zile, să avem grijă să nu ne obișnuim cu războiul. Și vedeți că, din aproape în aproape, ne-am obișnuit. Vedem aceleași lucruri, aceași tragedie, noi suntem un pic mai departe, un pic mai speriați, dar începem să ne obișnuim. Aceste lumânări cred că sunt lacrimile celor care au trebuit să fugă, mai ales lacrimile pentru cei care nu mai sunt. Războiul nu poate să aducă altceva decât suferință, încercare, moarte, durere, lacrimi. Am aprins o lacrimă de iubire pentru cei care sunt în suferință și încercăm să fim și noi alături de ei. Bunul Dumnezeu să ne ajute să rămânem mereu aproape de cei care sunt în suferință! Bunul Dumnezeu să binecuvânteze Ucraina și toate părțile din lume unde este la ora actuală război! Dar, de data aceasta, noi ne rugăm pentru Ucraina. La Paști am avut o familie de ucraineni la masă. Opt erau. Și, în timpul mesei, doamna în vârstă, fostă profesoară de franceză în Ucraina, la Odesa, a fost tot timpul cu lacrimi în ochi. Nu mai aveau casă, nu mai aveau masă. Mare lucru! Știm cu adevărat, pentru ei, să oferim o lacrimă într-o lumânare cu toată sinceritatea și din tot sufletul și din toată inima noastră. Așa să ne ajute bunul Dumnezeu, așa să ajute Dumnezeu pe toți cei care au responsabilitatea să ia decizii în favoarea păcii. Lăudat să fie Isus!"

Cuvânt Pr. Olimpiu Todorean: "Poate v-ați în-

(continuare în pag. 17)

(urmare din pag. 16)

trebat: "Ce înseamnă persoanele refugiate din Ucraina pentru noi, cei din Asociația Caritas Eparhial Oradea?"

Înseamnă mama care adoarme plângând cu copii lângă ea, nemaivând viața obișnuită de acasă, devenită acum frânturi de amintiri ce par din altă viață, cu gândul la cei ai ei rămași "acolo", despre care aproape că nu mai știe nimic...

Înseamnă femeia însărcinată care naște aici și al cărei soț este pe front, neștiind dacă micuțul abia născut își va cunoaște vreodată tatăl...

Înseamnă tatăl care povestește cu glas înecat de emoție despre sclipirea de fericire din ochii copilului de doar câțiva ani care îi mărturisește că este fericit aici, în țară străină, pentru că nu mai trebuie să stea, zile întregi, ascunși în beci...

Înseamnă bunicii care și-au luat nepoții și, la o vârstă la care în mod obișnuit ne bucurăm de timp liber și de cei dragi ai noștri, ei încep o nouă viață, alegând să protejeze cu orice preț vlăstarele iubirii copiilor pentru care, poate, nu au avut niciodată destul timp...

Înseamnă familia care nu mai are glas să strige că se confruntă nu doar cu aceste consecințe ale războiului, ci și cu probleme de sănătate ale copiilor pentru care fiecare zi care trece este ireversibilă, în ceea ce privește evoluția bolii...

Înseamnă oameni care au pus toată viața lor într-un rucsac și au coborât dintr-un tren care i-a adus într-o gară străină, într-o țară străină, într-o lume străină, neștiind încotro să facă primii pași și nefiind așteptați de cineva cunoscut...

Înseamnă bătrâni singuri ajunși aici, care întrebau inclusiv prin privirea plânsă dacă fiica lor este aici, în stația asta de tren care îi sperie pentru că ei nu cunosc aici pe nimeni...

Înseamnă reîntregire de familii, cu emoție și neliniște, pe un peron luminat de un asfințit care parcă le îmbrățișa trupurile stoarse de oboseală și griji...

Înseamnă speranța unui nou început, mai ales pentru adolescenții care sunt abia la primii pași, speriați și îngroziți pe un drum impus de vremuri crunte și nemi-loase, dar care au format aici, la Oradea, o comunitate care sfidează războiul prin demnitatea de a zâmbi, de a merge înainte...

Înseamnă provocarea continuă de a fi mai umani, mai atenți la greul semenilor noștri și înseamnă transformarea lacrimilor care nu demult curgeau din frică, neputință și disperare în recunoștință, îmbrățișări, zâmbet și curajul de a crede, totuși, că lumea aceea mai blândă unde iubirea, respectul, grija și solidaritatea nu sunt simple vorbe goale, ci există în continuare aici, la Oradea, și doar împreună putem ține această lume în viață!

Și de unde știm noi toate acestea și multe altele pe care nu le putem spune acum pe toate?

De la cele 83 de familii (325 de persoane, tineri

și adulți și 25 de copii de clasele I-IV) înscrise în baza de date și cu anchetă socială realizată la Centrul de Informare și Consiliere pentru Refugiați Oradea, pe scurt CICRO.

Astăzi, în această seară, aici, nu putem schimba lumea toată, dar putem să fim aproape de cei care trăiesc în comunitatea noastră, Oradea, prin acțiuni concrete.

Și, pentru a ne manifesta solidaritatea cu toate victimele acestui război, cu cei mutilați, cu cei strămutați, cu cei despărțiți, cu cei chinuți, disperați și singuri, dar care continuă cu demnitate să lupte pentru valorile în care cred, v-am invitat în această seară, la 8 luni de la începerea războiului în Ucraina, să aprindem lumânările solidarității pentru a oferi un semn vizibil de conștientizare a situației acestora și de a lăsa o donație, dacă nu azi, chiar și în zilele următoare, sprijinindu-ne astfel în activitatea noastră.

Vă mulțumesc pentru participarea la acest eveniment de conștientizare a faptului că războiul întotdeauna aduce sărăcie și suferință!"

Colectă specială

Dragi credincioși,

Ceea ce-ți veți face unora din cei mai mici frați ai mei, îmi faceți mie”, va răspunde Domnul, celui ce va întreba, la sfârșitul lumii: ”Doamne când Te-am văzut?”

Judecata pe care Domnul o va face nouă „atunci” este aceeași pe care noi o facem azi celui sărac. În realitate suntem noi cei care-l judecăm, care-l primim sau care-l respingem. Domnul nu va face altceva decât să constate ceea ce noi facem. La sfârșit va citi ceea ce noi, cu voință liberă, am scris.

Porunca de a iubi pe cel mai mic este cu siguranță fundamentul care poate să ducă la comuniunea între oameni. Iubirea Maicii Tereza pentru dizgrațiații pământului a fost limbajul cel mai universal și inteligibil care a vorbit lumii despre misterul lui Dumnezeu și al omului.

Iubirea pe care o avem față de celălalt este față de Dumnezeu: mă realizez ca fiu, dacă trăiesc ca frate. Toată legea se reduce la iubirea Domnului și a aproapelui cu același act de iubire, pentru că El S-a făcut aproapele meu și frate prin Fiul. Cine nu iubește pe fiii lui Dumnezeu nu-L iubește nici pe Dumnezeu.

Biserica, în iubirea sa pentru cel mai mic, pentru cel sărac, îl iubește pe Domnul său și știe că nu este ea cea care îl salvează pe sărac ci săracul pe ea.

De aceea să încercăm să facem cu adevărat parte din această Biserică pentru a ni se spune și nouă „acum” pentru „atunci”: ”veniți binecuvântați ai Tatălui meu de moștenii împărăția Tatălui, cea pregătită pentru voi din veșnicie”.

Colecta specială din anul acesta are ca scop strângerea de fonduri pentru susținerea aproapelui nostru: **38 de copii și 40 de adulți** vor servi, poate, unica

EPISCOPIA ROMÂNĂ
UNITĂ CU ROMA
GRECO-CATOLICĂ
ORADEA

lor masă pe zi, **38 de vârstnici** vor fi ajutați cu alimentele de bază și **52 de familii** vor primi un pachet cu alimente de două ori pe an.

Prin urmare, tasul din data de **13 noiembrie 2022** va fi predat, de fiecare parohie, Asociației Caritas Eparhial Oradea, în vederea susținerii semenilor noștri.

În numele acestora, invocăm binecuvântarea Cerului asupra voastră și a familiilor voastre!

Pr. Olimpiu TODOREAN

Întâlnirea comisiei de tineret a Eparhiei Greco-Catolice de Oradea

Cu deosebita ocazie în care Catedrala noastră a devenit „un loc al bucuriei și al întâlnirii în jurul altarului”, așa cum ne transmitea prin cuvântul invitației pentru deschiderea *Noului An Pastoral 2022 – 2023* Preasfințitul Virgil, încă de vineri seara, 14 octombrie 2022, pentru a o imita pe Sfânta Maria, „care a pornit și s-a dus în grabă” (Lc 1,39), conform motto-ului din acest an, s-a întrunit Comisia de Tineret a Eparhiei Greco-Catolice de Oradea la Seminarul Teologic Greco-Catolic.

Au fost alături de membrii Biroului Pastoral tinerii responsabili din protopopiate, însoțiți de îndrumătorii lor, preoți, persoane consacrate și profesori responsabili cu pastorația tineretului. Scopul a fost acela de a-i încuraja, de a-i motiva și a-i îndruma pe tinerii implicați, încât aceștia să găsească calea și să răspundă nevoilor pastorale ale Bisericii noastre, să susțină într-un mod cât mai bun nobila activitate la care s-au angajat, aceea de a aduce Cuvântul în lumea atât de schimbătoare a zilelor noastre.

Au fost trecute în revistă acțiunile propuse tinerilor la nivel eparhial, prin Calendarul de activități pastorale, iar pentru a exprima provocările și demersurile desfășurate la nivel de protopopiat, reprezentanții acestora au avut ocazia de a transmite tuturor părerile, propunerile, intențiile și acțiunile lor.

Laura OLOGU
Biroul Pastoral

LOC POETIC

Ioan F. POP

ecouri ce ne străbat ca pe un drum al damascului
cu pași care rătăcesc prin visurile noastre răvășite.
cu strigăte ce se împlintă ca niște țurțuri în zare.
nu mai e nimic de ținut minte, nici de repetat pe de rost.
totul e de uitat de la un capăt la altul.
ca o viață scursă picătură cu picătură în văzduh.
cicatricile nesomnului, scrișnetul în care abia ne-am născut.
chemarea din care răsar alți pași neștiuți ai damascului.
doar o voce mai repetă câteva nume,
în pustiul crescut din urmele rămase pe drum.

*Citește cu Zena ...***„Ocolul pământului în 80 de zile” de Jules Verne**

Cartea ne poartă într-o fascinantă călătorie în jurul lumii. „Ocolul pământului în 80 de zile”, scrisă de Jules Verne și repovestită de Rob Alcraft, a fost o lectură ușoară și foarte interesantă. Cartea a apărut la editura Niculescu și este o ediție bilingvă română – engleză și are ilustrații superbe de Alex Paterson.

Cartea îl are ca personaj principal pe domnul Fogg, un om bogat care mergea săptămânal la Reform Club, unde a pus pariu pe 20.000 de lire sterline cu prietenii lui de acolo că el poate face ocolul pământului în 80 de zile.

Totul începe cu povestirea unui jaf în care hoțul nu a fost identificat, dar se știe că ceva despre el: seamănă cu personajul nostru principal, domnul Fogg. Un anumit detectiv pe nume Fix îl vede pe acesta și crede că domnul Fogg este hoțul, așa că pleacă și el în călătoria în jurul lumii.

Înainte de a porni, domnul Fogg îl ia ca servitor pe Passepartout, un baietel orfan, care îl ajută cât de mult poate. În călătoria lor, ei dau peste multe obstacole, dar își și fac mulți prieteni noi. Printre aceștia se numără prințesa Aouda, pe care ei au salvat-o de la moarte, atunci când călătoreau prin junglă.

În tot acest timp detectivul Fix încercă să le pună bețe în roate domnului Fogg și prietenilor acestuia. Ajung de multe ori să piardă timp, iar voi trebuie să descoperiți dacă domnul Fogg a pierdut sau nu pariul!

Mie mi-a plăcut la această carte faptul că te face

mereu să dorești să citești cât mai mult, iar relația de prietenie formată între călători este una foarte frumoasă. Ceea ce nu mi-a plăcut a fost că prin repovestire s-au exclus anumite pasaje, iar astfel în unele momente nici nu îți poți da seama că ei au ajuns într-un cu totul alt loc.

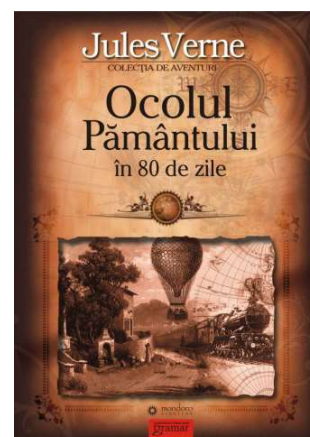
Cartea „Ocolul pământului în 80 de zile” are multe avantaje: faptul că este bilingvă, deoarece așa ne oferă prilejul de a învăța să citim în engleză cât mai bine, iar ilustrațiile cărții fac lectura și mai plăcută.

Vă recomand cu drag această carte, nu veți regreta!

Despre mine...

Mă numesc Zena Pop-Cohuț, sunt elevă la Liceul Greco-Catolic „Iuliu Maniu” Oradea. Iubesc să citesc, să cânt la pian, să gătesc, să călătoresc, sunt implicată în acțiuni de voluntariat, îmi place teatrul, să ascult muzică și să-mi împărtășesc pasiunile cu cei din jurul meu!

Vorbesc despre cărțile citite pe canalul meu de Youtube și pe blogul meu *bookrhapsody.ro*.

Revista *Vestitorul* recomandă...

Noiembrie muzical

Filarmonica de Stat Oradea îi așteaptă pe melomani să descopere lucrări diverse de-a lungul întregii luni de toamnă: de la romane, piese pentru cor de copii, pentru pian sau soliști, până la recviem sobru sau luminoase lucrări de Verdi.

Luna noiembrie, în data de **3**, de la **ora 19.00**, începe la Filarmonica de Stat cu un concert vocal-simfonic ce îl va avea la pupitrul dirijoral pe Alexey Mikhaylenko. Orchestra și soliștii Ana Stănescu, soprana, și Florin Estefan, bariton, vor interpreta *Requiem-ul German* al lui Johannes Brahms.

O săptămână mai târziu, pe **10 noiembrie**, concertul va fi condus de dirijorul David Crescenzi. Soliști vor fi: Vlad Răceu – vioară, Octavian Lup – violoncel, Aurelia Vișovan – pian. În program se vor regăsi lucrări de Ludwig van Beethoven - *Concert pentru vioară, violoncel, pian și orchestră în Do major, op. 56*, *Triplu Concert, de Robert Schumann - Simfonia nr. 1 în*

Si bemol Major, „*Simfonia Primăverii*” op. 38.

În **17 noiembrie**, concertul vocal-simfonic o va avea în prim-plan pe solista Gebe-Fügi Renáta, iar Jan-kó Zsolt va conduce Orchestra Filarmonică. Programul cuprinde Uvertura „*Idomeneo, re di Creta*” de Wolfgang Amadeus Mozart, *Simfonia nr. 104 în Re Major* de Joseph Haydn și *Missa nr. 4* de Orbán György.

În agenda Filarmonicii urmează, în data de **21 noiembrie**, un recital de romane ai cărui soliști vor fi Daniel Magdal și Alexandru Burcă.

În **24 noiembrie** va fi „*Seară Verdiană*”, condusă de dirijorul David Crescenzi, iar Florin Estefan și Daniel Magdal vor fi soliștii concertului.

Luna noiembrie se încheie, în **29**, în notele Corului de copii *Symbol*, sub bagheta dirijorului permanent al Filarmonicii, maestrul Romeo Rîmbu.

Un program simfonic bogat, pentru toate gusturile, care merită cu prisosință să fie descoperit...

„Jucării, păpuși și jocuri” la Casa Darvas - La Roche

85 de păpuși de porțelan îmbrăcate în costume populare tradiționale de pe toate continentele și 22 de figurine din ceramică din Regiunea Provence pot fi admirate de aproape la Casa Darvas – La Roche în cadrul expoziției „Jucării, păpuși și jocuri”, realizate în parteneriat cu Muzeul de Etnografie Brașov.

„Ingeniozitatea, simplitatea materialelor utilizate și prezentarea frontală sunt factorul de atractivitate al încăperii, vizitatorii având ocazia de a studia în amănunt păpușile”, precizează Angela Lupșea, directoarea Oradea Heritage.

Jucăriile există din cele mai vechi timpuri, iar păpușile au fost dintotdeauna apreciate de fete din întreaga lume. Păpușile din porțelan, deși fragile, au fost inițial create pentru copii, dar în timp au devenit o pasiune a colecționarilor de pe tot globul. În funcție de materiale și tehnici de realizare, acestea se vând acum și cu prețuri de până la 20.000 euro. Totuși cea mai scumpă este păpușa de porțelan bisque, creată de sculptorul Albert Marque în 1916 și care s-a vândut în 2014 pentru 300.000 de dolari.

Primele păpuși din porțelan au apărut în anii 1840, în Germania, fiind numite păpuși „China”, după porțelanul folosit în producerea lor, au fost create pentru copiii din familii bogate, erau îmbrăcate cu haine din materiale scumpe, dar se spargeau cu ușurință.

Tot la muzeul **Art Nouveau** se pot vedea și păpuși din Provence numite „Santons” sau micuții sfinți, care nu sunt de fapt sfinți, ci figurine ce reprezintă diverse personaje din viața de la sat, cum ar fi morarul, pescarul, țărâna cu coș, orbul, vânzătorul de castane, primarul, vânzătorul, brutarul, fetița cu găște și diferite

animăluțe. Cu toții merg cu entuziasm și pioșenie la ieslea Pruncului Iisus, să-l primească în lume, în Noaptea Sfântă.

Credincioșii catolici obișnuiau încă din secolul 18, de Crăciun, să construiască în biserică Ieslea Sfântă din Betleem. În timpul Revoluției Franceze, când bisericile s-au închis, iar figurinele și scena nașterii au fost interzise, locuitorii din Provence și-au construit, pe ascuns, în casele lor, figurine din ghips, lemn și chiar din miez de pâine.

Se spune că micuțele personaje au fost create pentru prima dată în anul 1223 de către Sfântul Francisc, în Greccio, Assisi, pentru a reprezenta Scena Nașterii Mântuitorului. Prima dată au fost făcute din lemn, iar în timp au fost împodobite cu sticlă venețiană, porțelan scump și cumpărate de familii bogate. Acum figurinele Santons, create din ceramică, oglindesc viața din Provence, în miniatură, iar câteva dintre ele, alături de cele din porțelan, pot fi admirate la Casa Darvas-La Roche, până în **31 ianuarie 2023, de marți până duminică, în intervalul orar 10.00-18.00**.